

**МАКЕДОНСКА БЕРЗА
НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ
АД СКОПЈЕ**

МЕТОДОЛОГИЈА

**ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА
ИНДЕКС НА ОБВРЗНИЦИ
НА МАКЕДОНСКАТА БЕРЗА
(ОМБ)**

Скопје, Декември 2010 година

ИНДЕКС НА ОБВРЗНИЦИ НА МАКЕДОНСКАТА БЕРЗА (ОМБ)

1. Име на индексот:

Полн назив на индексот: Индекс на Обврзници на Македонската берза
Ознака на индексот: ОМБ

2. Состав на индексот:

Индексот ОМБ е составен од котираните обврзници на Македонската берза АД Скопје избрани согласно оваа Методологија.

3. Вид на индексот:

Ценовен индекс пондериран со прометот, со ограничување дека на денот на ревизијата уделот на ниту една обврзница во состав на индексот не смее да надминува 30%.

4. Формула за пресметување на индексот:

$$\text{ОМБ}_t = \frac{\sum_{i=1}^n P_{i,t} * w_{0,i}}{\sum_{i=1}^n P_{i,0} * w_{0,i}} * 100 * C_T$$

каде:

$i = 1 \dots n$;

n = број на обврзници кои го сочинуваат индексот;

t = ден на тргување;

R = ден на ревизија на индексот;

w = учество на прометот со обврзницата i во последното полугодие во однос на вкупниот промет со обврзници;

T = момент пред започнувањето на пресметувањето на индексот по нов состав;

$p_{i,t}$ = тековна просечна цена на обврзниците вклучени во индексот, на денот t ;

$p_{i,0} = p_{i,j}$ = официјална просечна цена на денот на ревизија j ;

$p_{i,0}$ = базна цена;

j = ден на редовна или вонредна ревизија.

За обезбедување на континуитет на индексот секој пат пред индексот да почне да се пресметува со нов состав, се пресметува корективен фактор врз основа на следната формула:

$$C_T = C_{T-1} * \frac{\text{Вредност на индексот по стар состав на ден пред отпочнувањето на пресметката на индексот по нов состав}}{\text{Вредност на индексот по нов состав на ден пред отпочнувањето на пресметката на индексот по нов состав}}$$

$$C_0 = 1.$$

Корективниот фактор обезбедува временска споредливост на индексот и покрај евентуалните промени во составот на индексот. Со помош на корективниот фактор се обезбедува индексот да ги одразува промените на цените до кои дошло во времето од денот на ревизијата до денот на пресметувањето на индексот според новиот состав.

5. Критериуми за вклучувањер на обврзниците во индексот

Во Индексот на обврзници на Македонската берза ОМБ се вклучуваат котираните обврзници на Македонската берза кои се тргувале најмалку 30 дена на тргување пред внесувањето во индексот и кои имаат најмалку една година до достасувањето. Изборот на обврзниците кои влегуваат во состав на ОМБ го врши Комисијата за берзански индекс, имајќи ги предвид следните фактори:

- каматна стапка;
- рачност на достасување на обврзницата и
- други фактори.

6. Одредување на уделот на поединечните обврзници во составот на индексот

Уделот на поединечна обврзница во индексот се утврдува така што износот на прометот со таа обврзница во периодот помеѓу две ревизии на индексот се дели со вкупниот промет со обврзници во тој период. Најголем дозволен удел на поединечна обврзница изнесува 30%. Доколку уделот на одделна обврзница изнесува повеќе од 30%, вредноста на соодветната обврзница се прилагодува надолу на 30%, а уделите на другите обврзници вклучени во индексот се прилагодуваат со помош на следната формула:

$$D_{i,R} = T_{i,R} * \frac{((1 - (k_j + m)) * 0,3)}{T_R}$$

каде,

$D_{i,R}$ = прилагоден удел на обврзницата i во индексот (после воведувањето на ограничувањето од 30%);

$i = 1, \dots, n-m-k_j$;

n = број на обврзници вклучени во состав на индексот;

T_{iR} = првобитниот удел на обврзницата i во индексот без 30% ограничување (односно удел кај претходната итерација, ако се работи за втора или натамошна итерација);

k_j = број на обврзници, чии удели во индексот при претходните прилагодувања биле прилагодени надолу на 30%;

$k_0 = 0$;

$k_{j+1} = k_j + m$;

j = број на итерации $= 0, \dots, J$, каде J е конечниот број на итерации;

m = број на обврзници, чии удели во првата (или претходната, ако се работи за втора или натамошна итерација) пресметка на составот на индексот надминуваат 30%;

T_R = збир на првобитните удели (или удели, постигнати при претходната пресметка на составот на индексот, ако се работи за втора или натамошна итерација) на обврзниците во индексот, чии удели во пресметувањето на составот на индексот без 30% ограничување не ја надминуваат границата од 30%.

Постапката се повторува сè додека уделот на ниту една обврзница не е поголем од 30%.

7. Ревизии на индексот

За вршење на ревизии на индексот надлежна е Комисијата за берзански индекс.

Датуми на редовна ревизија на индексот се: 15.06 и 15.12. Доколку датумот на ревизија не е ден на тргување, ревизијата на индексот се врши на првиот следен ден на тргување.

Датумите на имплементација на извршената ревизија, односно датумите од кои ќе отпочне да се пресметува индексот по новиот состав се: 30.06 и 30.12. Доколку датумот на имплементација не е трговски ден, имплементацијата на новиот состав на индексот се врши првиот следен ден на тргување.

Во случај на вонредни околности, Комисијата за берзански индекс може да изврши вонредна ревизија на индексот. Вонредната ревизија на индексот се спроведува по завршетокот на трговскиот ден, додека промените стапуваат на сила и се применуваат од наредниот трговски ден.